

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 5/2011 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av utlänningslagen och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 4 oktober 2011 en proposition med förslag till lag om ändring av utlänningslagen och till vissa lagar som har samband med den (RP 37/2011 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Utlåtanden

I enlighet med riksdagens beslut har kulturutskottet och arbetslivs- och jämställdhetsutskottet lämnat utlåtanden i ärendet. Utlåtandena (KuUU 8/2011 rd och AjUU 3/2011 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Elina Immonen, inrikesministeriet, migrationsavdelning

- äldre regeringssekreterare Seija Jalkanen, arbets- och näringsministeriet
- regeringsråd Marja-Terttu Mäkiranta, social- och hälsovårdsministeriet
- expert Mikko Räsänen, Finlands Näringsliv rf
- överinspektör Jarmo Tiukkanen, Migrationsverket
- utvecklingschef Hannele Salminen, Finlands Kommunförbund.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- undervisnings- och kulturministeriet
- Akava ry
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf
- Företagarna i Finland.

PROPOSITIONEN

I denna proposition föreslås det ändringar i utlänningslagen. Syftet med ändringarna är att genomföra rådets direktiv om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning.

Det föreslås att de bestämmelser om högkvalificerade arbetstagare som direktivet förutsätter ska tas in i utlänningslagen. I den föreslagna lagen definieras EU-blåkort och högkvalificerad

anställning samt föreskrivs det om villkoren för beviljande och återkallande av uppehållstillstånd för högkvalificerade arbetstagare, uppehållstillståndets giltighetstid och behandlingstiden för ansökningar.

Enligt direktivet ska innehavare av EU-blåkort bemötas likvärdigt med medlemsstatens egna medborgare bland annat när det gäller social trygghet och utbildning. I propositionen före-

slås det därför att också universitetslagen och yrkeshögskolelagen samt lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet, folkhälsolagen och lagen om specialiserad sjukvård ska ändras. Av lagtekniska skäl

föreslås det dessutom att lagen om ändring av utlänningslagen ska ändras.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2012. Lagen om ändring av lagen om ändring av utlänningslagen ska ändå träda i kraft den 1 januari 2014.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Avsikten med propositionen är att nationellt genomföra rådets direktiv 2009/50/EG av den 25 maj 2009 om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning, nedan direktivet om högkvalificerad anställning. Syftet med direktivet om högkvalificerad anställning är att främja inresa och rörlighet för högkvalificerade arbetstagare från tredjeländer. Medborgare i tredjeländer som uppfyller direktivets krav på minimilönenivå och yrkeskompetens beviljas ett s.k. EU-blåkort. Med blåkort avses uppehållstillstånd som berättigar innehavaren att med stöd av direktivet om högkvalificerad anställning bo och arbeta i ett medlemsland.

Enligt förslaget till 81 b § i utlänningslagen förutsätter beviljande av blåkort utöver högskoleexamen som ger specialkompetens ett arbetsavtal eller ett bindande arbetserbjudande som gäller en högkvalificerad anställning på minst ett år. Dessutom krävs det att den lön som överenskommits i arbetsavtalet eller i det bindande arbetserbjudandet är minst 1,5 gånger högre än den genomsnittliga bruttolönen

för arbetstagare. Dessutom ska de allmänna förutsättningarna för beviljande av uppehållstillstånd vara uppfyllda.

En bedömning av tillgången på arbetskraft görs för närvarande inte när det gäller högkvalificerade arbetstagare. I övrigt tillämpas vid beviljandet av blåkort gällande lagbestämmelser om uppehållstillstånd för arbetstagare. Det krävs alltså en utredning av de centrala villkoren i arbetet och en försäkran om att villkoren stämmer överens med gällande bestämmelser och kollektivavtal eller att de svarar mot den praxis som

gäller arbetstagare som är verksamma i motsvarande uppgifter på arbetsmarknaden.

Utskottet ställer sig positivt till att inresa och rörlighet för högkvalificerade arbetstagare från tredjeländer görs lättare. Av propositionsmotiven framgår att blåkortets betydelse åtminstone inte till en början kommer att spela någon särskilt stor roll för Finland. Men det kan ändå anses främja Europas position i konkurrensen om kompetent arbetskraft samt förbättra arbetskraftens rörlighet inom unionen.

Redan nu har man underlättat för kompetent arbetskraft att flytta till Finland och den gällande utlänningslagen (301/2004) föreskriver om ett lättare uppehållstillstånds-förfarande för dessa personer. Avsikten har varit att genomföra direktivet på ett sätt som inte komplicerar det rådande, fungerande systemet utan snarare skapa en ny parallellstatus som blåkortsinnehavare. Utskottet anser att propositionen är väl underbyggd och lämplig. Utskottet konstaterar samtidigt att experter som vill komma till Finland för att arbeta men inte uppfyller blåkortskraven kan beviljas uppehållstillstånd för arbetstagare eller någon annan form av uppehållstillstånd för arbete.

I direktivet föreskrivs om likabehandling av innehavare av EU-blåkort och deras familjemedlemmar i förhållande till landets egna medborgare och därför föreslås behövliga ändringar i universitetslagen (558/2009) och yrkeshögskolelagen (351/2003) samt i lagstiftningen om social trygghet och offentlig hälsovård. Kulturutskottet anser att de föreslagna ändringarna i universitetslagen och yrkeshögskolelagen är värda understöd och tillstyrker dem. Förvaltningsutskottet finner det viktigt att de kostnader för offent-

lig hälso- och sjukvård samt för eventuella kostnader för yrkeshögskolestudier som kommunerna åsamkas blir ersatta. Enligt utredning ska frågan om kommunernas hälso- och sjukvårdskostnader avgöras i samband med beredningen av det nationella genomförandet av det s.k. patientdirektivet.

Kommunerna deltar numera i kostnaderna för basfinansieringen av yrkeshögskolorna också när det gäller utbildning på främmande språk som leder till högre yrkeshögskoleexamen. Enligt utredning till förvaltningsutskottet är de kostnader kommunerna eventuellt skulle åsamkas mycket obetydliga. Det finns planer på att revidera finansieringsansvaret för basfinansieringen under denna regeringsperiod. Enligt regeringsprogrammet ska lagstiftningen om finansieringen och förvaltningen av yrkeshögskolor revideras och ansvaret för basfinansieringen helt flyttas över på staten.

Inom unionen bereds också för närvarande många andra sektordirektiv som gäller olika arbetstagargrupper. Förvaltningsutskottet håller med arbetslivs- och jämställdhetsutskottet om att när de eventuellt träder i kraft kommer de att innebära att reglerna för olika grupper av arbetstagare blir allt mer olika och att regleringen blir allt mer invecklad. Till följd av blåkortsdirektivets likabehandlingskrav kan dessutom olika arbetstagargruppers rätt till exempelvis social trygghet och sjuk- och hälsovårdstjänster utformas olika. Förvaltningsutskottet understryker vikten av att regleringen är klar och konsekvent såväl för arbetstagarna som för deras arbetsgivare och de myndigheter som blir involverade. I

fortsättningen finns det alltså skäl att fästa allt mer uppmärksamhet vid att regleringen är enkel och tydlig.

Till slut föreslår utskottet att skrivfelet i 81 b § 1 mom. i lagförslag 1 korrigeras. Hänvisningen till miniminivån på löner måste uttryckas på ett annat sätt än vad som föreslås i propositionen.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslag 2—7 utan ändringar och

godkänner lagförslag 1 enligt propositionen utom 81 b § med ändringar:

81 b §

Beviljande av EU-blåkort

EU-blåkort beviljas tredjelandsmedborgare som företer ett arbetsavtal eller ett bindande arbetserbjudande som gäller en högkvalificerad anställning på minst ett år, om de allmänna villkoren för beviljande av uppehållstillstånd är uppfyllda. Dessutom förutsätts att lönen enligt arbetsavtalet eller det bindande arbetserbjudandet är *1,5 gånger den genomsnittliga bruttolönen* för löntagare.

(2 mom. som i RP)

FvUB 5/2011 rd — RP 37/2011 rd

Helsingfors den 22 november 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jussi Halla-aho /saf
medl. Heikki Autto /saml
Rakel Hiltunen /sd
Reijo Hongisto /saf
Risto Kalliorinne /vänst
Mika Kari /sd
Elsi Katainen /cent
Timo V. Korhonen /cent

Antti Lindtman /sd
Pirkko Mattila /saf
Outi Mäkelä /saml
Tapani Mäkinen /saml
Markku Mäntymaa /saml
Ulla-Maj Wideroos /sv
ers. Antti Rantakangas /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.